

İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı Azərbaycanın mövqeyini dəstəkləyir

Təşkilat Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzünü pisləyən qətnamələr qəbul edib

Müasir və modern dövlət olaraq tanınan ölkəmiz Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasət nəticəsində getdikcə daha da yeniləşir, iqtisadi islahatları reallaşdıran və innovativ inkişafa yol açan dövlətə çevrilir. Müstəqil dövlət kimi Azərbaycanın dünya təşkilatları ilə əməkdaşlığı və dostluq münasibətlərinin inkişafı da ölkəmizin xarici siyasət kursunda prioritet istiqamətlərdəndir. Müxtəlif-iqtisadi, siyasi, sosial və s. sahələrdə qurulan əməkdaşlıq münasibətləri dövlətlər arasında qarşılıqlı anlaşmanın qurulmasına və davamlı olmasına öz təsirini göstərir.

Azərbaycanın İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv olması da öz nəticəsini verir. Bu təşkilatla münasibətlər çoxşaxəli, qarşılıqlı maraq əsasında qurulmuş və əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişafına üstünlük verilməmişdir. Müsəlman ölkələrinin sərhəd toxunulmazlığının bərpa olunması və qorunması, münafişələrin həlli və qarşısının alınması, sabitliyin bərpası və inkişaf istiqamətlərinin müəyyən edilməsinə dair müzakirələr aparılır və qərarlar qəbul olunur.

Azərbaycanın fəal üzv olduğu İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı dünyada islam həmrəyliyi işinə töhfələr verir. Azərbaycan Prezidentinin Sərəncamı ilə 2017-ci ilin "İslam Həmrəyliyi İli" elan edilməsi ölkəmizdə islami dəyərlərə böyük önəm verdiyinin daha bir göstəricisi oldu. İslam dünyasının bir parçası olan Azərbaycan bir daha dostluğun möhkəmlənməsinə, insani dəyərlərə, sülh və əmin-amanlığa, birgəyaşayışa öz töhfələrini verərək və sülsevər siyasətini dünyaya çatdırır. Azərbaycan, öz növbəsində, dəyərlərimizi təşviq etmək üçün əlindən gələni edir. İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının fəal üzvü olan Azərbaycanın təşəbbüsü ilə İOT Gənclər Forumu, İOT Əmək Mərkəzi və İOT-ə üzv dövlətlərin Jurnalistlər Assosiasiyası yaradılmışdır. 2017-ci ildə Azərbaycanda IV İslam Həmrəyliyi Oyunları keçirildi. Bu möhtəşəm idman, dostluq, qardaşlıq bayramı bir daha bütün dünyaya göstərdi ki, islam sülh, mərhəmət və bərabərlik dinidir. Qeyd edək ki, bu təşkilatla münasibətlər çoxşaxəli, qarşılıqlı maraq əsasında qurulmuş və əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişafına üstünlük verilməmişdir. Müsəlman ölkələrinin sərhəd toxunulmazlığının bərpa olunması və qorunması, münafişələrin həlli və qarşısının alınması, sabitliyin bərpası və inkişaf istiqamətlərinin müəyyən edilməsinə dair müzakirələr aparılır və qərarlar qəbul olunur. Hələ müstəqilliyimizin ilk illərində erməni təcavüzünə məruz qalmış, informasiya-təbliğat imkanları zəif və məhdud olan Azər-

baycanın haqlı mövqeyinin islam dövlətləri tərəfindən dəstəklənməsi və onun vasitəsilə təcavüzün ağır nəticələrinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında müstəsna rolu qeyd edilməlidir. Rəsmi Yerevanın tutduğu qeyri-konstruktiv mövqeyini diqqətdə saxlayaraq, Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzü ilə bağlı yekdil və birmənalı qərarlar qəbul etmişdir. İOT Xarici İşlər Nazirlərinin Şurası tərəfindən "Ermənistan Respublikasının Azərbaycan Respublikasına qarşı təcavüzü", "Azərbaycana iqtisadi yardımın göstərilməsi" və "Ermənistan Respublikasının Azərbaycan Respublikasına qarşı təcavüzü nəticəsində işğal olunmuş Azərbaycan torpaqlarında islam dininə aid tarixi və mədəni irsin və ibadət ocaqlarının dağıdılması və təhqir olunması" adlı qətnamələr qəbul edilib.

Bu günlərdə isə Banqladeşin Dəkkə şəhərində İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv ölkələrin Xarici İşlər Nazirləri Şurasının 45-ci sessiyasında Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzünü pisləyən qətnamələr qəbul edilib. Qəbul edilmiş Dəkkə Bəyanatının 18-ci bəndində İOT-ə üzv ölkələrdə mövcud olan münafişə və böhranların BMT və İOT-in nizamnamələrində təsbit olunmuş beynəlxalq hüquq normaları əsasında həlli, onların doğurduğu dağıdıcı təsirlərin aradan qaldırılması zərurəti qeyd edilir, bu xüsusda Azərbaycanla qəti həmrəylik bir daha ifadə olunur və münafişənin dövlətlərin ərazi bütövlüyü və suverenliyi prinsipləri əsasında həll edilməli olduğu vurğulanır. Sessiyada ölkəmizlə bağlı bir sıra mühüm qətnamələr, o cümlədən, Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzünə və işğal olunmuş ərazilərimizdə dini-mədəni irsin dağıdılmasına dair qətnamələr də qəbul edilib. "Ermənistan Respublikasının Azərbaycan Respublikasına qarşı təcavüzü" adlı qətnamədə BMT Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələrinin yerinə yetirilməsi tələb edilir. Qətnamədə əks olunmuş tələblərin Ermənistan tərəfindən hələ

də yerinə yetirilməməsinə dair narahatlıq ifadə olunur. Həmçinin, bütün dövlətlər Ermənistanın silah və hərbi təchizatlarla təmin edilməsinə və öz ərazilərində bu kimi təchizatların ötürülməsi məqsədilə istifadə edilməsinə yol verməməyə çağırılır. Eyni zamanda, Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərindəki arxeoloji, mədəni və dini abidələrin dağıdılması, talan edilməsi və vandalizm aktları kəskin şəkildə pislənir. Ermənistan-Azərbaycan münafişəsinin beynəlxalq hüququn ümumi qəbul edilmiş norma və prinsipləri, BMT Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələri, həmçinin, ATƏT-in sənədləri və qərarlarına uyğun olaraq, Azərbaycanın suverenliyi, ərazi bütövlüyü və beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri çərçivəsində həll edilməsi əsasında tez bir zamanda siyasi həllinin tapılmasına çağırış edilir. Qətnamədə, həmçinin, Azərbaycan hökuməti və xalqı tərəfindən ölkənin müdafiəsi üçün edilən səylərə həmrəylik və tam dəstək ifadə olunur.

"1992-ci il Xocalı qırğınının qurbanları ilə həmrəylik" adlı qətnamədə 1992-ci ilin fevral ayında Azərbaycanın Xocalı şəhərində və digər işğal edilmiş ərazilərində Ermənistan Respublikasının silahlı qüvvələri tərəfindən azərbaycanlı mülki əhali və hərbi şəxslərə qarşı törədilmiş kütləvi vəhşiliklər qəti şəkildə pislənir və üzv dövlətlər münafişə dövründə Azərbaycanın Xocalı şəhəri və işğal edilmiş digər ərazilərində törədilmiş cinayətlərin müharibə cinayətləri, insanlıq əleyhinə cinayətlər və soyqırımı kimi yerli və beynəlxalq səviyyədə tanınması istiqamətində lazımi səy göstərməyə səslənir. "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq təşviqat kampaniyasının fəaliyyəti yüksək qiymətləndirilir və üzv dövlətlər kampaniyaya dəstəkləməyə və onun fəaliyyətində yaxından iştirak etməyə dəvət edilir.

Bildiyimiz kimi, Azərbaycanın erməni hərbi birləşmələri tərəfindən işğal olunmuş ərazilərində törədilmiş vandalizm əməllərinin nəticəsi olaraq evlər talan edilərək

sökülmüş, yandırılmış, tarixi abidələr və qəbiristanlıqlar dağıdılmışdır. Əlbəttə ki, maddi-mədəni mədəniyyət abidələrinin dağıdılması ilə bağlı ciddi dəlil-sübutlar və faktlar mövcuddur. Ərazimizə qarşı böyük iddialarla çıxış edən Ermənistan, qanunsuz silahlı birləşmələri tərəfindən dövlət əmlakının və xüsusi mülkiyyətdə olan əmlakın məhv edilməsi, talan edilməsi ilə bağlı Azərbaycan dövlətinə və vətəndaşlarına küllü miqdarda ziyan vurmuşdur. Bu maddi və mənəvi ziyanla bağlı dünya ölkələrinə məlumatlar rəsmi orqanlar tərəfindən çatdırılmışdır. O cümlədən, Azərbaycanın işğal altında olan mədəniyyət abidələrinin siyahısı Avropa Şurasının Mədəniyyət, mədəni və təbii irsin siyahısı departamentinin direktoruna təqdim edilib. Statistikaya istinadən deyə bilərik ki, işğal altında olan ərazidə 1890 mədəniyyət abidəsi qalıb. Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində erməni işğalçıların özbaşınalığı, tarix və mədəniyyət abidələrimizin dağıdılması və qəsdən korlanması "Arxeoloji irsin mühafizəsi haqqında" Avropa Konvensiyasına, "Ümumdünya mədəni və təbii irsin mühafizəsi haqqında" YUNESKO-nun Konvensiyasına zidd olsa da, işğal altında və Ermənistanda qalan Azərbaycan mədəniyyət abidələrinin əksəriyyəti məhv edilib. Azərbaycan ərazisində at heykəlli qəbirilər adı ilə tanınan abidələrimiz Ermənistanın işğalı altındadır. Sessiyada Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzünü pisləyən qətnamələrdə Azərbaycanın Ermənistan tərəfindən işğal olunmuş ərazilərindəki tarixi, mədəni, arxeoloji, antropoloji və etnoqrafik abidələrin, maddi-mədəniyyət nümunələrinin islam irsinin ayrılmaz tərkib hissəsi olduğu bildirilir və bu irsin dağıdılması kəskin tənqid edilib. Belə ki, "Ermənistan Respublikasının Azərbaycan Respublikasına qarşı təcavüzü nəticəsində Azərbaycanın işğal olunmuş torpaqlarında islam dininə aid tarixi və mədəni abidələrin və izlərin dağıdılması və təhqir olunması" adlı sənədə

bu, əksini tapıb. Bu kimi əməlləri ilə Ermənistan Respublikasının silahlı münafişələr zamanı mədəni mülkiyyətin qorunması haqqında Konvensiya və onun əlavə protokollarını kobud şəkildə pozduğu qeyd olunur.

Qeyd etdiyimiz kimi, bu və ya digər qətnamələrə və qərarlara baxmayaraq, Azərbaycan Ermənistan-Azərbaycan, Qarabağ münafişəsinin acılarını hələ də yaşayır. Cənab Prezident çıxışlarını birində vurğulayıb ki, iyirmi ildən artıqdır ki, Ermənistan Azərbaycan Respublikasının Dağlıq Qarabağ bölgəsi və ətraf 7 rayonu daxil olmaqla, 20 faiz torpaqlarını işğal altında saxlayır: "Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın əzəli və tarixi torpaqlarıdır. Ermənistanın təcavüzü nəticəsində 1 milyondan artıq azərbaycanlı qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətinə düşmüşdür. İşğal olunmuş ərazilər tamamilə etnik təmizləməyə məruz qalmış və talan edilmişdir. Ermənistan, məscidlər və islam abidələri daxil olmaqla, bütün mədəni abidələri məhv etmişdir".

Ölkə başçısı Azərbaycana qarşı işğalçılıq siyasəti yeridən Ermənistanın müxtəlif müsəlman ölkələri ilə dostluq münasibətləri qurmaq istəyində olduğunu da bildirib: "Bu, ən böyük riyakarlıqdır. Dünya müsəlmanları bilməlidirlər ki, müqəddəs məscidlərimizi dağıdan Ermənistan müsəlman ölkələrinin dostu ola bilməz".

Təbii ki, Azərbaycan Dağlıq Qarabağ probleminin sülh yolu ilə tərəfdarıdır və buna görə də, danışıqlar prosesinin davam etməsində maraqlıdır. Azərbaycan tərəfi müxtəlif səviyyələrdə, o cümlədən, BMT, ATƏT və digər beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində Ermənistanın təcavüzkar siyasəti ilə bağlı mövqeyini bildirir və işğalçı dövlətin münafişənin sülh yolu həllində maraqlı olmadığını bəyan edir. 1993-cü ildə BMT Təhlükəsizlik Şurasının Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycan torpaqlarından dərhal, tam və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edən 4 qətnamə qəbul etdiyini bildiren Cənab Prezident çıxışlarında Ermənistanın onları yerinə yetirməkdən imtina etdiyini diqqətə çatdırıb: "İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı və digər beynəlxalq təşkilatlar oxşar qərar və qətnamələr qəbul etmişdir. Azərbaycan heç vaxt erməni işğalı ilə barışmayacaq, münafişə yalnız və yalnız Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri, ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunmalıdır".

Heç şübhəsiz ki, Azərbaycan tərəfi münafişənin tezliklə beynəlxalq hüquq normalarına uyğun və ədalətli şəkildə həllinin tərəfdarıdır. Azərbaycan sülhsevər siyasətini davam etdirir və humanizm və dialoq vasitəsinə üstünlük verir. Bu, bir daha Azərbaycanın humanizmə, qarşılıqlı əməkdaşlığa və xalqlar arasında real dialoqa töhfələr verdiyini ehtiva etmiş olur.